

A Kodály Zoltán Zenei Ösztöndíj történetéről szóló könyv megírása

A Kulturális Minisztérium 1983-ban hozta létre a Kodály Zoltán zeneművészeti ösztöndíjat azzal a céllal, hogy segítségével – hasonlóan más művészeti ösztöndíjakhoz – fiatal zeneszerzők és zenetudósok projektjei részesülhessenek anyagi támogatásban. Az 1983 és 2014 közötti időszakban nagy számban nyertek el fiatalok Kodály-ösztöndíjat, s az elmúlt harminc év során pályáját elkezdő valamennyi jelentősebb muzikológust és komponistát támogatta az ösztöndíj. A Kodály-ösztöndíj mintájára jött létre a zenei előadóművészeket támogató Fischer Annie-ösztöndíj is.

Habár a zenei közélet számon tartja és becsüli a Kodály-ösztöndíjat, s annak eredményességét-hasznát mindenki egyaránt elismeri, igen keveset tudunk az ösztöndíj létrehozásának körülményeiről, a késő Kádár-korszak újszerű támogatási struktúrájáról, illetve annak a rendszerváltás utáni átalakításáról, továbbá az elnyert ösztöndíjak számáról, az általa támogatott tudományos kutatások és zeneművek jelentőségéről, hatásáról, szakmai kisugárzásáról. A kiadvány jelentőségét abban látjuk, hogy egyrészt részletes, tudományos igényű képet nyújt egy jól működő kutatás- és művészetfinanszírozási módszerről, amely ráadásul a pályakezdő nemzedékeket támogatja, másrészt hogy az elmúlt harminc év magyar zenekultúrájának történetét mutatja be egy sikeres pályázat nyerteseinek és létrehozóinak nézőpontjából.

A tervezett kötet, amelyet – a már elkészült Derkovits Gyula és Móricz Zsigmond ösztöndíjról szóló kötetek mintájára – elsősorban reprezentatív kiadványként képzelünk el, egyaránt tartalmaz majd történeti összefoglalást, nagyszámú dokumentumközlést, fényképet, interjút, egy-egy ösztöndíjast bemutató portrét, illetve függelékként részletes adatokat az ösztöndíj nyerteseiről, az ösztöndíj által megvalósított programokról. Terveink szerint a kötetben a történeti összefoglalásokat tartalmazó folyó szövegek egyes szakaszait egyéb típusú anyagok (keretbe illesztett fényképek, plakátok, interjúk, stb.) választják el egymástól. Így a kötet éppúgy forgatható dokumentumokat közlő „képeskönyvként”, mint módszertanilag igényes és részletes zene-, intézmény- és művészet-, illetve kutatásfinanszírozás-történeti összefoglalásként.

A kiadvány két részletes, apróbb alfejezetekre bontott tanulmánynak ad majd helyet. A bevezető tanulmány (30-35.000 karakter, Dalos Anna munkája) arra a kérdésre keresi a választ, miért Kodály Zoltánról lett elnevezve az ösztöndíj. A tanulmány Kodályt, mint zenetudós-zeneszerzőt mutatja be, s helyét igyekszik kijelölni a magyar zeneszerzés és zenetudomány történetében. A másik összefoglaló tanulmány (40.000 karakter, Ignác Ádám

munkája) levéltári és minisztériumi forrásokra támaszkodva tárja fel az ösztöndíj létrehozásának és működése harminc évének történetét. A tanulmányt statisztikai adatok, tájékoztató táblázatok gazdagítják.

A kötet két nagy tanulmányát kiegészítő dokumentumközlések célja elsősorban az, hogy bemutassák, milyen sikeres a Kodály-ösztöndíj. E dokumentumok egyben demonstrálni-kiegészíteni is szándékozzák a Kodály-ösztöndíj történetét bemutató tanulmányt. Ennek részeként nagyszámú rövid interjút tervezünk készíteni egykori és mai ösztöndíjasokkal, illetve kurátorokkal arról, miért tartják jelentősnek az ösztöndíjat, illetve milyen módon befolyásolta pályájukat maga az ösztöndíj. Minden egyes interjúhoz az interjúalanyról készült rövid portrét tervezünk társítani, amelyben bemutatjuk az egykori Kodály-ösztöndíjas zeneszerző, illetve zenetudós pályáját (Ránki András és Szabó Ferenc János munkája; megközelítően 80.000 karakter).

Az interjúk és portrék mellett válogatás kívánunk közölni a Kodály-ösztöndíjről, az ösztöndíj által támogatott zeneszerzők az ösztöndíj ideje alatt komponált műveinek sajtórecepciójából, illetve Kodály-ösztöndíjas zenetudósok ösztöndíjas munkáiból. E dokumentumok két legfontosabb forrása a Magyar Zene, illetve a Muzsika című folyóirat (Kusz Veronika munkája, 40.000 karakter). A dokumentumközlések harmadik típusát a könyvet reprezentatívvá tevő képek, fakszimilék képviselik. A kötetben nemcsak a Kodály-ösztöndíjban részesült zeneszerzőkről és zenetudósokról tervezünk fényképeket közölni, de Kodály-ösztöndíjas zeneszerzőknek azon műveiből is szeretnénk pár fakszimilét közreadni, amelyek ösztöndíjas évükben keletkeztek (Wutzel Eszter Emília munkája). A kötet kéziratának előkészítése korrektor-szerkesztőt, illetve tördelőszerkesztőt igényel (Várkonyi Tamás, Kondor Imréné munkája).